

Interview zuster Marie-Cécile

Door Susan en Harrie Rutten/deels gepubliceerd in De Bode september 2024

De laatste afgezant van Rosa de Bie

Zo werd zuster Marie-Cécile van de congregatie “Toevlucht in Lijden” zusters Franciscanessen van Bergen op Zoom ontvangen bij de Kongregasie Suster Fransiskanes in Soekaboemi Indonesië. Zij was daar in 2023 op uitnodiging i.v.m. het 90-jarig bestaan van deze congregatie.

Een stukje historie; de congregatie in Bergen op Zoom is in 1838 gesticht door Rosa de Bie en in 1933 zijn er zusters van deze congregatie naar Indonesië gegaan om daar ook een congregatie te stichten. Die congregatie is verzelfstandigd in 1994 en er is nog altijd een warme band met de zusters Franciscanessen van Bergen op Zoom. De congregatie in Bergen op Zoom bestaat nog uit twee zusters; zuster Laetitia en zuster Marie-Cécile. Zuster Marie-Cécile is in 2023 samen met Roos naar Indonesië gereisd.

Maar er is nog meer bijzonders te vertellen over de zuster. Zestig jaar geleden is zij ingetreden als laatste zuster van de Bergse congregatie die nu nog uit twee zusters op leeftijd bestaat. Dit jaar wordt zuster Marie-Cécile 90 jaar oud.

Reden voor ons om een gesprek bij zuster Marie-Cécile aan te vragen waar zij graag op inging. Graag wilden wij van haar horen over haar leven als zuster.

Als eerste geeft ze aan dat haar verjaardag op 13 november is, maar dat ze het cadeautje van jeugdige vriendin Roos, al gekregen heeft. Ze gaan in Rotterdam naar de musical Sister Act! Toepasselijk, want de zuster is zeker een vrouw met humor en houdt van een grapje.

“Wat was uw motivatie om in 1964 in te treden”, is onze eerste vraag. “Tijdens bezoek aan mijn zieke broer in het ABG, merkte zuster Clementia op dat ik heel geschikt zou zijn voor de verpleging. Ik heb daar over nagedacht en ben toen in 1959 aan de opleiding begonnen. In 1963 heb ik het diploma behaald en ben gaan werken in de verpleging op het ABG. Door het werken met de zusters groeide de wens om als religieuze verder te gaan en ben ik ingetreden. Het kloosterleven heb ik altijd heel mooi gevonden, en zoals overal, er is ook wel eens iets minder leuk”.

“Hoe word je nou een zuster” vragen we. “Voordat je een volwaardig zuster bent gaan een aantal jaren voorbij en al die tijd word je begeleid door een novicen meesteres”, geeft zuster Marie-Cécile aan. “Je treedt, na goedkeuring door het bestuur, in als postulante en krijgt na drie maanden het habijt. Er volgt een periode van twee jaar en daarna kun je de tijdelijke gelofte doen en word je novice. Ik ben toen de kapel binnengelopen in een bruidsjurk en ik kreeg mijn kloosternaam. Na de viering krijg je zwarte kleding met een witte sluier. De eerste 2 jaar mag je geen contact hebben met familie. Na drie jaar kun je de eeuwige gelofte doen en krijg je de donkere sluier, een kettinkje met kruis en de rozenkrans. Daarmee geef je aan dat je verder wil gaan als zuster. Ook krijg je een ring. Normaal staat er ‘voor Jezus’ in de ring gegraveerd, bij mij staat er ‘voor Jezus en de wereld’. Zie de ring maar als een soort trouwring. Als je de eeuwige gelofte afgelegd hebt, kun je ook niet gemakkelijk meer uittreden”.

“U heeft veel in de verpleging gewerkt begrijpen we, kunt u daar over vertellen,” is de volgende vraag van ons. “Ik was de eerste gediplomeerde zuster die intrad”, vertelt de zuster, “en heb inderdaad heel veel in de verpleging in ’t ABG en in ’t Ketrien gewerkt. Wij werkten zeven dagen in de week en op zondagmiddag waren we vrij. Wat ik heel graag deed is op een kraamafdeling en met kinderen werken.

In het ABG heb ik fijn op de kraamafdeling gewerkt, heb nog veel geboortekaartjes liggen. In 1968 heb ik nog in ziekenhuis Lievensberg het benodigde diploma behaald. Het is er helaas niet van gekomen om in Lievensberg op die afdeling te werken. In 1970 ben ik n.l. vanuit het ABG op de, toen nieuwe, Franciscus afdeling gaan werken. Ik werd benoemd als afdelingshoofd, dat gebeurde gewoon, dat werd ook niet gevraagd in die tijd". Inspraak was in die tijd nog niet de gewoonte. Voor haar was het belangrijk dat ze de gelofte had afgelegd en dat ze moest doen wat haar gezegd en gevraagd werd.

"En hoe heeft u uw zuster naam gekregen", vroegen we. "Mijn geboortenaam is Helena Herder, ze noemden me Lenie. Toen ik mijn zuster naam mocht kiezen koos ik Cécilia naar de overleden zus van mijn moeder. Echter er bleek al een Cécilia te zijn volgens de pastoor en zodoende heb ik de naam Marie-Cécile gekregen".

In 1993 was het werkzame religieuze leven voor zuster Marie-Cécile voorbij. "Hoe vulde u daarna uw dagen", vraagt Susan. "Ik woonde toen zelfstandig aan de Rijtuigweg en wilde absoluut bezig blijven. Ik heb toen veel bij familie, vrienden en burens geholpen met het huishouden, kinderopvang en met verpleging. In mijn ring staat ook 'voor Jezus en de wereld'. Zo zie ik dat ook, ik wilde mensen helpen. In 1980 heb ik mijn rijbewijs nog gehaald en zodoende kon ik weer andere zusters overal naar toebrengen. Daarnaast heb ik ook zitting genomen in het bestuur van de congregatie. En ik help nu nog mee de vieringen voor te bereiden, zowel in de kapel als in het ABG".

"Wat vindt u nu heel mooi aan het leven als zuster", vraagt Harrie. Daar is de zuster duidelijk in; "de saamhorigheid, het samen bidden, het samen doen, het samen ontspannen en de stilte. Dingen die ik nu heel erg mis omdat we nog maar met tweeën over zijn. Daarom ben ik vorig jaar naar Indonesië gegaan om die sfeer weer te proeven. Het zal de laatste keer geweest zijn. Eigenlijk had ik vroeger daar willen gaan werken. Maar mijn moeder wilde niet dat ik zo ver weg ging".

Indonesië heeft een speciaal plekje bij u merken we. "Ja, daar is het religieus leven zo anders dan hier nu, iets wat ik heel erg mis. Ik ben er in 1978, 1980, 1984, 2008 nog geweest en in 2023 met Roos. Dat was een prachtige reis. Midden in de nacht stonden zo'n honderd zusters Roos en mij op te wachten. Ze zagen mij als de laatste afgezant van Rosa de Bie. Het was echt heel bijzonder om mee te mogen maken. Ik schijn trouwens ook echt de laatste zuster uit Bergen op Zoom te zijn wat ik laatst hoorde van Paul Verbeek".

De volgende vraag is; "wat vindt u de erfenis van de zusters". "Dat is de opbouw van de zieken- en bejaardenzorg in Bergen op Zoom en omstreken. En de gerestaureerde kapel natuurlijk ook".

"Nu u het over de kapel heeft, welke functie hoopt u dat de kapel gaat krijgen als het complex een nieuwe bestemming krijgt", vragen we." Als het maar geen horeca is met drank en dansen", geeft de zuster aan. "Een passende functie die aansluit bij de historie zou ik graag zien. Met een open karakter waar mensen kunnen komen voor lezingen of kooroptredens. In het verleden kwamen er ook groepen met kinderen naar de kapel om naar de kruisweg te kijken, dat vond ik echt mooi".

"En wat zou u als afsluiting alle mensen op de wereld nog mee willen geven?"

"Heb respect voor elkaar, help elkaar en zorg voor elkaar".

Een mooiere afsluiting kunnen we niet hebben vinden wij.

De Sint Catharinakapel is op zaterdag 14 september van 11.00-17.00 uur deelnemer aan het Monumentenweekend